

Een ongelukkig (ge)val

Hoe liep dit uit de hand?

Een 66-jarige schilder werd behandeld door een fysiotherapeut. Tijdens een onderzoek aan de knie voerde de therapeut een belaste flexiemobilisatie uit, waarbij de patiënt de linkervoet op een stoel met ongelijkmatig oppervlak zette en de rechtervoet op de grond. De patiënt verloor zijn evenwicht, viel en liep gekneusde ribben en een cuff-ruptuur in de schouder op, waarvoor hij later geopereerd werd. Hoewel het revalidatietraject nadien goed verliep, had de val grote gevolgen: de schilder kon een jaar niet werken.

Waar klaagde de patiënt over?

De patiënt vond dat de therapeut onvoldoende maatregelen had genomen om hem te ondersteunen of houvast te bieden bij de oefening, zeker gezien zijn leeftijd en knieproblemen. Hij kon zich nergens aan vasthouden, zoals aan een behandeltafel of een bureau. Hij stelde ook dat de stoel ongeschikt was voor het uitvoeren van de oefening en vond dat de therapeut verantwoordelijk was voor zijn val en de gevolgen. Daarnaast gaf de patiënt aan dat de praktijkhouder hem slecht had ondersteund in de afhandeling: geen contact na het incident, enkel de boodschap dat de verzekeraars het maar moesten oplossen. De patiënt wil bereiken dat de therapeut en de gehele beroepsgroep hier lering uit trekken.

Ter zitting kwam ook naar voren dat er een verzekeringskwestie speelt tussen de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar van de patiënt en de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar van de eigenaar van de praktijk waar de therapeut werkt. De patiënt heeft de klacht ingediend op aanraden van zijn verzekeraar met als doel een uitspraak te verkrijgen waarmee de zaak financieel kan worden afgehandeld.

Hoe verdedigde de fysiotherapeut zich?

De therapeut erkende dat de val in zijn bijzijn gebeurde, maar stelde dat hij op dat moment de knie mobiliseerde en daardoor niet in staat was de patiënt op te vangen. Bovendien kende hij de patiënt als een vitale man zonder valneiging. Hij betreurde het incident, maar zag het als een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Wel gaf hij aan in de toekomst dergelijke oefeningen dichterbij een behandelbank te laten doen, zodat patiënten steun kunnen vinden.

Wat vond de Commissie?

Een fysiotherapeut is te allen tijde verantwoordelijk voor de veiligheid van de patiënt in de behandelruimte. De therapeut had wel nagedacht over veiligheid (bijvoorbeeld schoenen aanhouden tegen uitglijden), maar onvoldoende rekening gehouden met leeftijdsgerelateerde balans- en stabiliteitsrisico's.

Het was eenvoudig geweest om extra steun te bieden, bijvoorbeeld via de behandelbank. Daarmee had de therapeut een inschattingsfout gemaakt en in strijd gehandeld met regel 4 van de Beroepscode. De therapeut had echter inzicht getoond, geleerd van het incident, en de behandelrelatie was goed gebleven.

Daarom werd de klacht gegrond verklaard, maar zonder maatregel.

De Commissie merkte verder op dat de klacht niet uit eigen initiatief was ingediend, maar op aanraden van de verzekeraar van klager om een aansprakelijkheidskwestie te beslechten. De Commissie constateert dat het tuchtrecht hiermee feitelijk is ingezet om financiële genoegdoening te krijgen, terwijl de behandeling al drie jaar geleden plaatsvond. Deze beweegreden sloot onvoldoende aan bij het doel van de klacht, zijnde een les voor de beroepsgroep of een tuchtrechtelijke beoordeling. Ook viel het op dat de verzekeraar geen openheid gaf en niet

aanwezig was en dat ook de praktijkhouder zijn verantwoordelijkheid liet liggen door afwezig te blijven en zijn medewerker niet te steunen.

Praktische les om mee te nemen

Zelfs een vitale en actieve patiënt kan vallen. Een fysiotherapeut dient altijd de nodige zorgvuldigheid en de professionele standaard in acht te nemen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met relevante factoren, bijvoorbeeld de leeftijd van de patiënt, de mate van bekendheid van de patiënt met de betreffende oefening of beweging en de mogelijkheid om stabiliteit te waarborgen, al dan niet door externe ondersteuning. Een kleine voorzorgsmaatregel kan grote ongelukken en langdurige gevolgen voorkomen.